

Tańcz, krzycz, walcz o klimat!

Grupa warszawska, rez. Eglė Švedkauskaitė, Nowy Teatr w Warszawie

Magdalena Figzał-Janikowska

aA aA aA

fot. Maurycy Stankiewicz

Nie są aktywistami, choć biorą udział w manifestacjach. Nie są zawodowymi aktorami, choć ich przekaz sceniczny brzmi szczerze i wiarygodnie. Nie są też osobami dorosłymi, ale chcą, by ich wysłuchano i traktowano poważnie.

Zuzanna, Stanisław, Karolina, Marianna i Ignacy – to oni tworzą tytułową Grupę warszawską. Są nastolatkami z warszawskich liceów. Nie znali się wcześniej. Wspólnego języka zaczęli szukać dopiero na próbach do spektaklu litewskiej reżyserki Eglė Švedkauskaitė, którą Nowy Teatr w Warszawie zaprosił do współpracy w ramach cyklu teatralnego *Sąsiedzi*.

Zgodnie z założeniem spektakl *Grupa warszawska* miał opowiadać o katastrofie klimatycznej oraz jej wpływie na życie codzienne młodych ludzi. Jak dorasta się w czasach globalnych zagrożeń ekologicznych? Do czego doprowadzić może bierność wobec zmian klimatycznych? Czy młodzież może powstrzymać zachodzące procesy środowiskowe? Jaka jest siła i zasięg młodzieżowego aktywizmu? Oto pytania, od których rozpoczęła się praca twórców *Grupy warszawskiej*. Eglė Švedkauskaitė postanowiła bowiem o kryzysie klimatycznym opowiedzieć głosem młodych ludzi – włączyć w narrację przedstawienia ich indywidualne poglądy, doświadczenia, spostrzeżenia, lęki i wątpliwości.

Próby do przedstawienia rozpoczęły się już w lutym, ale przerwała je pandemia. W tym czasie pięcioro nastoletnich aktorów i aktorek pracowało oddzielnie, tworząc video-dzienniki z czasów lockdownu. Jak sami przyznają, doświadczenie pandemiczne mocno wpłynęło na ostateczny kształt spektaklu, prawdopodobnie ustawiło też nową perspektywę opowieści. Echo przymusowej izolacji odbija się bowiem zarówno w wykorzystanych środkach formalnych, jak i treści monologów aktorskich.

Spektakl odbywa się w Świetlicy Nowego Teatru. W mroku, przy zasłoniętych szczerle oknach i ulatniającym się dymie, jej betonowe wnętrza przypominają bunkier. W pewnym momencie tak zresztą określone zostaje ono przez jedną z aktorek. Przestrzeń jest pierwszym elementem odsyłającym do dystopijnej wizji świata – świata po katastrofie ekologicznej. Jej surowość, brak światła i kolorów uaoacznia jeden z możliwych scenariuszy – życie toczy się w schronie, pod ziemią, w dusznym i nieprzyjaznym klimacie. Aktorzy noszą szare kombinezony ochronne, zaś głównym i jedynym bezpiecznym sposobem komunikacji staje się ekran. O istnieniu zewnętrznego świata przypominają stare telewizory i emitowane przez nie obrazy: nagrania z młodzieżowych manifestacji, strajków klimatycznych, spacerów ulicami miasta.

Za całą wizualną sferę przedstawienia – scenografię, kostiumy i wideo – odpowiada Hanna Maciąg. Jej pomysł na aranżację przestrzeni scenicznej jest bardzo spójny, a przede wszystkim komunikatywny. Ogolocoone betonowe wnętrza, uzupełnione jedynie ekranami telewizorów, z jednej strony silnie koresponduje z nadrzędnym tematem spektaklu, jakim jest ekologiczny alarm, z drugiej zaś strony – dzięki swej zamierzonej surowości – doskonale uwypukla także kontrast między szarym, zdegradowanym środowiskiem a młodzieżową energią i ekspresją wykonawców (jej najpełniejszą manifestacją jest energetyczny taniec wykonany do utworu *Beulah Loves Dancing* Planningtorock). To właśnie ów kontrast jest bodaj najbardziej przejmującym elementem spektaklu.

Ekologiczny dyskurs, w jaki wpisuje się *Grupa warszawska* nie jest nachalny, nie razi dydaktyzmem ani wtórnością. Jego siła opiera się na naturalności – szczerych wyznaniach grupy nastoletników usiłujących pogodzić codzienne życie licealisty z widmem katastrofy, która zaważyć może o ich przyszłości. W wypowiedziach młodych aktorów pobrzmiwają liczne wątpliwości, strach, niepewność, a przede wszystkim brak zaufania do polityków i mediów. Młodzieżowy aktywizm wyrasta przecież właśnie z rozczarowania postawą dorosłych i ten wątek dość mocno zaakcentowany zostaje w spektaklu (finałowy akt spalenia rozporządzenia KRRiT w sprawie kwalifikowania audycji mogących mieć negatywny wpływ na rozwój fizyczny i psychiczny małoletnich).

Pierwsze pytanie, które nasuwa się podczas przedstawienia, dotyczy osobistego zaangażowania ekologicznego jego twórców. W jednym z wywiadów („Szajn”, 23

POWIĄZANE TEATRY

Nowy Teatr

PRZECZYTAJ TEŻ

Szymon Kazimierczak
Piękny aktywizm

Joanna Puzyna-Chojka
Widz wyemancypowany?

Stefan Wiechecki
Czekamy na wariata

Janusz Majcherek
Zrędnosć i przekora: Boy to jest nasz ostatni...

Piotr Olkusz
LKS czyta książki

Joanna Ostrowska
Testament „króli”

BĄDŹ NABIEŻĄCO

września 2020) młodzi aktorzy przyznają, że nie wszyscy z nich dołączyli do obsady spektaklu jako aktywiści, jednakże kwestie środowiskowe z oczywistych względów są dla nich istotne. Być może z tego też powodu aktorzy *Grupy warszawskiej* nie występują w roli piętnujących narratorów, objawiających publiczności słuszny, ekologiczny model życia. Poznajemy ich raczej jako wrażliwych młodych ludzi, mających swe pasje, marzenia oraz różne problemy osobiste. Kwestie klimatyczne dotyczą ich tak samo jak nas wszystkich, jednakże w przeciwieństwie do wielu starszych pokoleń mają świadomość nieodwracalności pewnych procesów i konieczności zmian, które mogą uchronić nas przed najgorszym. O tym właśnie opowiadają ze sceny – „opowiadanie” to zresztą dobre określenie dla formy komunikacji z widzem, jaką obrali twórcy *Grupy warszawskiej*. Aktorzy nie krzyczą, nie strofują, nie starają się atakować widza, choć mam wrażenie, że momentami trochę brakuje tu właśnie takich ostrzejszych, wyrazistych komunikatów, które wstrząsnęłyby publicznością bądź przynajmniej pozostały w pamięci.

Sam scenariusz spektaklu powstał na podstawie osobistych wypowiedzi i wspólnych rozmów uczestników – Michał Telega jako dramaturg nadał im zwartą formę, nie gubiąc jednak indywidualnego stylu wypowiedzi poszczególnych aktorów. Ten zaś najbardziej uwidacznia się w nagraniach dokonanych przez młodzież w trakcie lockdownu i włączonych do przedstawienia. Są one wyświetlane na ekranach telewizorów. Materiały te stanowią nie tylko osobiste wideo-dzienniki z czasów pandemii, ale przede wszystkim przestrogi dotyczącej tego, jak na stałe wyglądać może nasze życie, jeśli w dalszym ciągu bagatelizować będziemy ostrzeżenia klimatyczne. Izolacja, maski, brak realnego kontaktu z drugą osobą, to symptomy katastrofy, które dały o sobie znać wcześniej, niż przypuszczaliśmy. *Grupa warszawska* to zatem nie tylko spektakl alarmowy, ostrzegawczy, ale performans, który staje się smutnym świadectwem pogłębiającego się kryzysu.

16-10-2020

Nowy Teatr w Warszawie
Grupa warszawska
reżyseria: Eglė Švedkauskaitė
dramaturgia: Michał Telega
scenografia, kostiumy, wideo: Hanna Maciąg
choreografia: Agnieszka Kryst
obsada: Zuzanna Bojdecka, Stanisław Garapich, Karolina Laskowska, Marianna Wińska, Ignacy Zasadni
premiera: 24.09.2020

EGLE ŠVEDKAUSKAITE MICHAŁ TELEGA WARSZAWA NOWY TEATR

Grupa warszawska, reż. Eglė Švedkauskaitė, Nowy Teatr w Warszawie

Fot: fot. Maurycy Stankiewicz

Oglądasz zdjęcie 1 z 4

teatralny pl

Beźna na bieżąco, dołącz do naszego newslettera

Przeczytaj

Świat

Nadesłane

Inne

Biblioteka

Redakcja

Znajdziesz nas też tu:

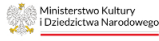
Facebook

Wzłącz na bieżąco, dołącz do naszego newslettera

 Nie jestem robotem

Dołączając akceptujesz naszą politykę prywatności oraz warunki korzystania z portalu zawarte w regulaminie.

Projekt „Ogólnopolski portal Teatralny.pl” jest finansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programów MKiDN, priorytet TEATR

Książki
Varia
Felietony
Historia teatru
Ludzie
Rozmowy
Opinie
Recenzje

Patronaty
Współpraca
Szkoła
Kontakt